

دانشگاه علوم پزشکی کرمان دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی

عنوان:

بررسی عوامل اجتماعی - اقتصادی مؤثر بر تبعیت بیماران مبتلا به دیابت بارداری از
دستورات پزشک در مراجعین مرکز دیابت استان کرمان ۱۳۹۲

توسط: عادل نوری

اساتید راهنما:

دکتر علی اکبر حقدوست - دکتر فرزانه ذوالعلی

استاد مشاور:

دکتر محمد رضا بانسی

سال تحصیلی: ۱۳۹۴-۱۳۹۰

**Socio-economic factors contributing for compliance among
patients with gestational diabetes mellitus attending to Diabetes
Centers in Kerman Province in 2013**

**A Thesis
presented to
The Graduate Studies**

**By:
Adel Noori**

**In Partial Fulfillment
Of The Requirements for the Degree**

**Master in:
Epidemiology**

Kerman University of Medical Sciences

July 2015

چکیده

مقدمه و هدف: دیابت بارداری از مهمترین بیماری های دوره حاملگی بوده که سبب عوارض متعددی برای مادران و جنین ها و نوزادان آنها می شود. لذا درمان این اختلال حائز اهمیت ویژه ای می باشد و در این زمینه تبعیت از دستورات پزشکان نقش مهمی در بهبود بیماری و کاهش ابعاد آن دارد. بر همین اساس با توجه به اهمیت موضوع در این مطالعه به بررسی عوامل اجتماعی-اقتصادی موثر بر تبعیت بیماران مبتلا به دیابت بارداری از دستورات پزشک در مراجعین مرکز دیابت استان کرمان ۱۳۹۲ پرداختیم.

مواد و روشها: در این مطالعه کوهورت آینده نگر ۲۳۰ نفر از خانمهای مبتلا به دیابت بارداری وارد مطالعه شدند. این بیماران از نظر تبعیت از دستورات پزشکی هر کدام از زمان ورود به مطالعه یک و نیم ماه پیگیری شدند. تشخیص دیابت بارداری بیماران از طریق آزمایشات، بوسیله پزشک متخصص مرکز دیابت یا پزشک متخصص خارج از مرکز انجام می گردید و بیمارانی که خارج از مرکز دیابت تشخیص داده می شدند، از طریق سیستم ارجاع به این مرکز ارجاع می گردیدند. در انتها بر اساس فاکتور آنالیز و نیز رگرسیون لجستیک عوامل موثر بر تبعیت بیماران از دستورات پزشکی بررسی شدند.

یافته ها: در این مطالعه میانگین تبعیت افراد شرکت کننده در مطالعه از دستورات پزشک در پیگیری های اول، دوم و سوم که هر یک از آنها به فاصله دوهفته از هم مورد مطالعه قرار گرفته بودند به ترتیب ۵/۰۶، ۵/۴۶ و ۵/۰۸ بود که میانگین تبعیت از دستورات پزشک در بیماران در سه نوبت پیگیری تقریباً یکسان بوده و با اختلاف جزئی از هم قرار داشتند. بطور کلی با افزایش سواد و درآمد، سطح شغلی و منطقه مسکونی تبعیت کاهش می یابد و بالعکس و همچنین هر چه از چارک پایین (سطح اجتماعی-اقتصادی پایین) به سمت چارک بالا (سطح اجتماعی-اقتصادی بالا) حرکت می کنیم میزان تبعیت کاهش می یابد.

نتیجه گیری: در مجموع بر اساس نتایج حاصل از این مطالعه و مقایسه با سایر مطالعات صورت گرفته در این زمینه چنین استنباط می شود که تبعیت از دستورات پزشک در مبتلایان به دیابت بارداری ارتباط معناداری با عوامل اجتماعی-اقتصادی دارد و لذا می توان با انجام مداخلات با رویکرد اجتماعی گامهای موثری در جهت افزایش تبعیت از دستورات پزشک در مبتلایان به دیابت بارداری برداشت.

کلیدواژه ها: دیابت بارداری، عوامل اجتماعی-اقتصادی، فاکتور آنالیز، تبعیت از پزشک

Abstract

Background and Objectives: Gestational diabetes mellitus is a bothersome disease of pregnancy leading to numerous fetal, maternal, and neonatal complications. Hence the treatment is important especially with compliance for reduction of unwanted outcomes. Accordingly, in this study the socio-economic factors contributing for compliance among patients with gestational diabetes mellitus attending to Diabetes Centers in Kerman Province in 2013 were evaluated.

Materials and Methods: In this prospective cohort, 230 pregnant women with GDM were enrolled and were followed up for one month and half. The GDM diagnosis was made according to laboratory tests by specialist physician at centers or as referred subjects. Finally, the factor analysis and logistic regression tests were performed to determine the contributing factors for compliance.

Results: The mean values of compliance were 5.06, 5.46, and 5.08 in first, second, and third sessions, respectively with 2-week intervals without significant difference. The socioeconomic factors and educational level of pregnant women were the only contributing factors for prediction of compliance ($P < 0.05$) responsible for approximately 48% of alterations in compliance.

Conclusions: Totally, according to the obtained results, it may be concluded that compliance among patients with GDM is related to socioeconomic factors. Accordingly, improvements in economic levels and performing interventions with social approach are important steps to increase the rate of compliance among patients with gestational diabetes mellitus.

Keywords: GDM, Contributing factors, Compliance